HØGSKOLEN
I SØR-TRØNDELAG

Fagplan for jordmorutdanning

120 studiepoeng

Høgskolen i Sør-Trøndelag
Avdeling for sykepleie
2005

Godkjent av avdelingsstyret ASP 16.01.06
Etableringstillatelse godkjent av høgskolestyret HiST 22.02.06

Innholdsfortegnelse

1 Innledning……..4
1.1 Det jordmorfaglige området……4

2 Mål for studiet……...6
2.1 Formål……6
2.2 Mål……..6
2.3 Handlingskompetanse……7

3 Målgruppe og opptakskrav 9

4 Studiekvalitet 10
4.1 Utdanningsplan……..10
4.2 Evaluering av studiet 10
4.3 Internasjonalisering……...10
4.4 Undervisning på engelsk……...10

5 Faglig innhold og organisering av studiet 11
5.1 Hovedemne 1: Grunnlagstenking, kunnskapsutvikling og forskning……...11
5.2 Hovedemne 2: Kvinnehelse, i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid, nasjonalt og internasjonalt……12
5.3 Hovedemne 3: Normalt svangerskap, fødsel og barseltid……12
5.4 Hovedemne 4: Kompliserte forhold i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid ……..……13
5.5 Hovedemne 5: Fordypning i jordmorfaget……..…..14

6 Studieform og læringsaktivitet..... 15
6.1 Problembasert læring..... 15
6.2 Forelesninger……16
6.3 Ferdighetstrening/labratorieøvelser..... 16
6.4 Mappe som læringsform..... 16
6.5 IKT-støttet læringsaktivitet 16
6.6 Praksisstudier……16
6.6.1 Praksisstudienes innhold og organisering……..……...17

7 Vurderingsordninger 19
7.1 Studiekrav..... 19
7.1.1 Undervisning med nærværsplikt……...19
7.1.2 Arbeidskravkrav.....19
7.1.3 Forprøver……...20
7.2 Eksamen……20
7.3 Vurderinger i praksisstudiet …… 22

8 Litteratur/kilder……..23

1 Innledning

Denne fagplan bygger på Rammeplan med forskrift for jordmorutdanning fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 16. februar 2004. Studiet er et heltidsstudium og har et omfang på 120 studiepoeng (ETCS). I tillegg er aktuelle EU-direktiver og den nye definisjonen av jordmor, vedtatt av ICM (Internasjonal Confederation of Midwives) 19. juli 2005 retningsgivende.

Kravene til jordmors kompetanse har økt både i dybde og bredde som en følge av medisinske utvikling og teknologiske nyvinninger. Jordmorfaget ligger i skjæringspunktet mellom omsorg og teknologi. Kravet til omsorg øker i takt med den medisinske og teknologiske utviklingen. Jo mer avansert utstyr, jo større krav til medisinsk og teknisk kunnskap, årvåkenhet, omsorg og nærhet. Omsorg og høyteknologi må gå hånd i hånd når jordmoren står overfor kvinnen og hennes familie. En stor utfordring i forhold til dette er å kunne ivareta behovet for kompetanse i lik grad på begge områdene. Forholdet gjenspeiles i studiets organisering, innhold og mål.

Utdanningen erkjenner at den enkeltes menneskesyn påvirker verdivalg og handlinger.
For at jordmødrene etter endt utdanning skal kunne møte og ivareta det enkelte menneskets behov, vil utdanningen formidle et helhetlig syn på mennesket. Dette innebærer at kvinnens fysiske, psykiske, intellektuelle, åndelige og kulturelle behov ivaretas, samtidig som helheten ikke kan begrenses eller defineres ut fra disse dimensjonene alene. Kvinnen skal ses på som en ressurs i forhold til egen helse.

Den raske utviklingen innen medisin og teknologi kan være vanskelig å kombinere med et helhetlig syn på mennesket. Etiske spørsmål er mange og sentrale i en hverdag i spenningsfeltet mellom omsorg og teknologi, mellom det behandlingsmessig mulige og det etisk gode valg. Samtidig kan krav til effektivitet føles uforenelig med krav til kvalitet, og nye muligheter og forventninger møtes ikke nødvendigvis med økte ressurser.

Gjennom formidling av jordmorfaglige kunnskaper, ferdigheter og holdninger skal høgskolen legge til rette for refleksjon over faglige og etiske spørsmål i studietiden, og for at jordmødre etter endt utdanning kan møte denne type utfordringer på en profesjonell måte.

1.1 Det jordmorfaglige området

Definisjon av jordmor vedtatt av ICM 19.07.05:

> *”En jordmor er en person som, etter å ha blitt tatt opp etter gitte opptakskriterier ved den jordmorutdanningen som er godkjent i det landet der den er lokalisert, har fullført og bestått foreskrevet studieprogram for jordmorfaget og har skaffet seg nødvendige kvalifikasjoner for å bli autorisert og/eller tildelt lisens til å utøve jordmorvirksomhet.*
> *Jordmoren er anerkjent som en ansvarsbevisst og ansvarlig profesjonell fagutøver som arbeider sammen med kvinnen for å gi henne den nødvendige støtte, omsorg og rådgivning i løpet av svangerskap, fødsel og barseltid. Jordmor skal på eget ansvar bistå og lede kvinnen under fødsel og ha omsorg for det nyfødte barn og spedbarnet. Denne omsorgen omfatter forebyggende tiltak, fremming av normal fødsel, oppdagelse av komplikasjoner hos mor og barn, tilgang til medisinsk eller annen relevant assistanse og utførelse av nødtiltak.*
> *Jordmoren har en viktig oppgave i helserådgivning og undervisning, ikke bare for kvinner, men også for familien og lokalsamfunnet. Dette arbeidet bør omfatte fødselsforberedende*

undervisning og forberedelse til foreldrerollen, og kan utvides til kvinnehelse, seksuell eller reproduktive helse og spedbarnspleie. En jordmor kan praktisere i alle typer miljøer, inkludert hjem, lokalsamfunn, sykehus, fødestue eller helsestasjon."

Jordmorvirksomhet er regulert av:

- Lov om helsepersonell m.v. av 02.07.99 nr 64
- Lov om pasientrettigheter av 02.07.99 nr.63
- Lov om helsetjenesten i kommunene av 19.11.1982 nr.66
- Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. av 02.07.99 nr 61.
- Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjeneste av 03.04.03 nr.450

Jordmor skal i sin yrkesutøvelse legge vekt på en helsefremmende og forebyggende perspektiv ut fra WHO`s prinsipper:

- Fremme menneskeverd, likhet og solidaritet, og profesjonell etikk, kunnskap om behov, verdier og kulturer innen forskjellige befolkningsgrupper
- Være orientert mot kvalitetsutvikling, kvinnenes og familienes velbefinnende
- Ha fokus på kvinnehelse som helhet
- Legge helseservice til rette på en måte som gjør kvinnen i stand til å ta vare på sin egen helse
- Danne tette kontakter med andre nivå i helsevesenet og samfunnet for øvrig.

Jordmors arbeidsområde er knyttet til den reproduktive fasen i menneskets liv, men yrkesutøvelsen må ses ut fra en helhetlig kvinnehelse (barne- og ungdomsår, fertil alder og klimakteriet). Jordmor må i sin virksomhet ha forståelse for at mennesket står i et kontinuerlig samspill med omgivelsene og må forstås både ut fra eksistensielle, personlige, mellommenneskelige, kulturelle og samfunnsmessige sammenhenger.

Jordmortjeneste er et vesentlig tilbud i den totale helsetjenesten til befolkningen og er rettet mot enkeltindivid, gruppe og samfunn. Jordmortjenestens grunnleggende ide er å yte rådgiving, omsorg, pleie og behandling til kvinner og familier som skal ha eller har fått barn. Svangerskap, fødsel og barseltid må sees i sammenheng og er en viktig begivenhet av fysisk, psykisk og sosial art for enhver familie. Jordmortjeneste innebærer å støtte, stimulere og/eller erstatte individets omsorg for seg selv. Jordmortjeneste forutsetter et personlig engasjement og evne til innlevelse fra den som utøver den. Jordmorhandlinger begrunnes gjennom faglig kompetanse. Denne kompetansen utvikles over tid ut fra erfaring, teoretisk og praktisk kunnskap og holdninger.

2 Mål for studiet

2.1 Formål:

I henhold til *Rammeplan for jordmorutdanning* er formålet å utdanne jordmødre som er kvalifisert og kan utføre jordmoroppgaver på ulike nivå i helsetjenesten og i privat sektor, og som er kompetente til å ta del i og lede utviklingen av jordmorfaget. Jordmorutdanningen skal utdanne kandidater som fyller de til enhver tid gjeldende internasjonale krav for å kunne utøve jordmoryrket, samt krav i Norge for å få autorisasjon som jordmor.

2.2 Mål:

Jordmødre skal være kvalifisert[1] til å utøve følgende virksomhet:

1. Gi fullgod informasjon og råd om familieplanlegging.
2. Konstatere graviditet og overvåke utviklingen av normale svangerskap.
3. Foreskrive eller gi råd om de undersøkelser som er nødvendige for tidligst mulig å diagnostisere risikosvangerskap.
4. Lage et program for de fremtidige foreldres forberedelse til sin rolle, sørge for en fullstendig forberedelse til fødselen og gi råd om hygiene og ernæring.
5. Pleie og bistå kvinnen under fødselen og overvåke fosterets tilstand i livmoren ved hjelp av egnede kliniske og tekniske midler.
6. Forestå spontane fødsler, herunder om nødvendig å foreta episiotomi og i nødsfall forløsning ved setefødsel.
7. Gjenkjenne tegn hos mor eller barn som tyder på unormale forhold som gjør det nødvendig med henvisning til lege, og bistå legen om nødvendig; treffe de nødvendige nødtiltak i legens fravær.
8. Undersøke og pleie den nyfødte; ta alle nødvendige initiativer i nødstilfeller og eventuelt foreta øyeblikkelig gjenopplivning.
9. Pleie og overvåke moren i tiden etter fødselen og gi alle nødvendige råd om spedbarnsstell med henblikk på å gjøre det mulig for moren å sikre den best mulige utvikling av det nyfødte barn.
10. Gjennomføre behandling som er foreskrevet av lege.
11. Utarbeide de nødvendige skriftlige rapporter.

Kandidaten skal etter endt utdanning:

- Vite hvordan svangerskap, fødsel og barseltid skal forstås og bevares som naturlige prosesser
- Kunne arbeide selvstendig og sammen med andre innenfor hele det jordmorfaglige området
- Være kvalifisert for å utføre jordmoroppgaver på ulike nivå i helsetjenesten; i sykehusene, fødestuene, hjemmet, primærhelsetjenesten og privat praksis
- Ha tilegnet seg kunnskaper og ferdigheter for å yte jordmortjeneste med kvinnen/familien i sentrum slik at kvinnen/familien opplever kontinuitet og helhet i omsorgen

[1] I følge Rådsdirektiv 80/155/EØF, artikkel 4

- Mestre bruk, vedlikehold og kontroll av nødvendige medisinskteknisk utstyr til overvåking av svangerskap og fødsel, og ha et reflektert forhold til denne teknologiens muligheter og begrensninger
- Ha innsikt i fødselsomsorg i et flerkulturelt perspektiv
- Ha kunnskap om fødselsomsorg i et globalt perspektiv
- Være kvalifisert for oppgaver i rådgivning, undervisning og veiledning innenfor det jordmorfaglige området
- Vise vilje og evne til å utvikle kunnskap og selvinnsikt og til å forholde seg kritisk og reflektert til egen virksomhet
- Utvikle tilstrekkelig evne til selvstendig, reflektert og kritisk tenkning for å kunne følge med i jordmorfagets og andre relevante fagfelts forskning og kunnskapsutvikling
- Kunne utøve jordmoryrket i tråd med gjeldende lovverk, forskrifter og god jordmorpraksis i overensstemmelse med retningslinjene som er gitt i Internasjonal Code of Ethics for Midwives

2.3 Handlingskompetanse

Målet for studiet er at den enkelte student gjennom både teoristudiet og praksisstudiet utvikler den nødvendige handlingskompetanse for å kunne fungere selvstendig som jordmor.

Handlingskompetanse er en helhet av holdninger, handlinger, ferdigheter og kunnskaper som kjennetegner den nyutdannede jordmor. Helheten av jordmors handlingskompetanse[2] kan beskrives ved 5 delelementer:

- Teoretisk – analytisk kompetanse:
  Omhandler evne, vilje og mot til å observere, analysere, kritisk reflektere over, vurdere og systematisere egne handlinger ut fra faglig innsikt og kunnskap.

- Praktisk kompetanse:
  Dreier seg om evne, vilje og mot til å utvikle praktisk dyktighet og fleksibilitet, utøve helhetlig jordmorfaglig tjeneste, ta ledelse og utføre de riktige handlinger til rett tid og sted. Her inngår også hensiktsmessig planlegging, systematisk tenkning og problemløsning.

- Læringskompetanse:
  Omhandler evnen, viljen og mot til å være nysgjerrig og lærevillig, være kreativ og delta i utvikling og endring ved å tilegne seg nye kunnskaper, nye ferdigheter samt bruke denne innsikten i relevante sammenhenger. Det dreier seg om evne og vilje til å ”lære å lære”.

- Sosial kompetanse:
  Kjennetegnes av evne, vilje og mot til å etablere og gjennomføre mellommenneskelige relasjoner. Vise hjertelag, medfølelse, innsikt, fantasi og utøve tverrfaglig samarbeid, gode kommunikasjonsevner, situasjonsforståelse, selvinnsikt og empatisk holdning er viktige elementer her.

[2] I følge Bjørk 2002:202

- Etisk kompetanse:
  Omhandler evne, vilje og mot til å være moralsk ansvarlig, til å utføre jordmorfaget etisk forsvarlig orientert mot målgruppen, til å være oppdatert innenfor juridiske, organisatoriske og økonomiske rammer, og ivareta det politiske ansvaret for at pasienten mottar faglig forsvarlig jordmortjeneste.

3 Målgruppe og opptakskrav

Målgruppen er søkere med bachelorgrad i sykepleie eller tilsvarende og autorisasjon som sykepleier i Norge.

Opptakskrav er fullført bachelorgrad eller tilsvarende i sykepleie og norsk autorisasjon som sykepleier og minst ett års yrkespraksis som sykepleier.

4 Studiekvalitet

4.1 Utdanningsplan

Ved starten av studiet gjøres det avtale mellom HiST og studenten om utdanningsplan for å sikre gjensidig og forpliktende samarbeid. Utdanningsplanen inneholder institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenter, og studentens ansvar og forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter.

4.2 Evaluering av studiet

Evaluering av studiet er et viktig bidrag for å sikre studiekvalitet og utvikling av studiet. Studentene skal delta i evaluering av både teori- og praksisstudiet.

4.3 Internasjonalisering

Høgskolen i Sør-Trøndelag har samarbeidsavtaler om studentutveksling innen Norden, Europa, USA og Australia. De forskjellige samarbeidsavtalene gjelder konkrete utdanninger. Høgskolen deltar i nasjonale utvekslingsprogrammer som Nordplus og Socrates/Erasmus, hvor studentene gis stipend under perioden med delutdanning i utlandet.

Studenter som søker utveksling, skal ha bestått alle eksamener og praksisstudier forut for utvekslingen. Utdanningen vurderer studentens søknad og avgjør om delutdanning i utlandet kan gjennomføres. Studentene er å betrakte som utdanningens representanter og må være forberedt på å påta seg oppgaver i tråd med dette.

4.4 Undervisning på engelsk

Både engelsk og norsk litteratur vil bli benyttet i studiet. Deler av det ordinære undervisningsopplegget kan foregå på engelsk.

5 Faglig innhold og organisering av studiet

Studiets omfang er på 120 studiepoeng, hvorav 60 studiepoeng er lagt til teoristudiet, og 60 studiepoeng er lagt til praksisstudiet.

Studiets faglige innhold er fordelt på følgende hovedemner og studiepoeng:

Hovedemner	**Studiepoeng teoretiske og praksisstudier**
Hovedemne 1 Grunnlagstenkning, kunnskapsutvikling og forskning	**6**
Hovedemne 2 Kvinnehelse i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid, nasjonalt og internasjonalt	**20**
Hovedemne 3 Normalt svangerskap, fødsel og barseltid	**35**
Hovedemne 4 Kompliserte forhold i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid	**34**
Hovedemne 5 Jordmorfaglig fordypning	**25**
	120

5.1 Hovedemne 1: Grunnlagstenkning, kunnskapsutvikling og forskning.

Hovedemnet gir en innføring i jordmorfagets tradisjon og grunnlagstenkning. Jordmorfagets utvikling, fra å være et tradisjonsbærende kvinneyrke til å bli en profesjon innen helsefagene, presenteres. Videre vektlegges folkehelse, helsepolitiske, juridiske og etiske føringer som har betydning for jordmorvirksomhet og jordmorfagets utvikling.

Metodiske tilnærminger og forskningstradisjoner vil bli belyst i forhold til mulige og hensiktsmessige innfallsvinkler til fagutvikling innen jordmorfag.

Sentrale temaer:

- Jordmors plass i helse- og sosialtjenesten
- Jordmorfagets filosofi og teoretiske modeller
- Jordmorfagets grunnlagstenkning og jordmors arbeidsområde
- Jordmorfagets utvikling – historikk og framtid
- Aktuelle lover og forskrifter
- Samhandling i tjenestetilbudet til pasientmålgruppen
- Dokumentasjon i jordmorvirksomheten
- Yrkesetikk
- Kommunikasjon og samhandling
- Veiledning og undervisning
- Kunnskapsbasert praksis
- Vitenskapsteori

- Forskningsmetoder og –prosess
- Epidemiologi
- Forskningsetikk
- Forskning innen jordmorfaget

Studiebelastning: 6 studiepoeng

2.0 Hovedemne 2: Kvinnehelse i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid, nasjonalt og internasjonalt

Hovedemnet skal bevisstgjøre studenten i forhold til hvordan kvinner, kvinnehelse og kvinnesykdom oppfattes. Videre skal hovedemne gi studenten et utvidet perspektiv på begrepet seksuell og reproduktiv helse og sykdom. Det settes fokus på verdier og forståelsesmåter som kommer til uttrykk i helsetjenesten og helsepolitiske handlingsplaner og føringer. Familiedannelsesbegrepet belyses gjennom beskrivelse av utvikling av foreldrerollene gjennom svangerskap, fødsel og barseltid.

Studenten møter kvinner med ulik kulturell bakgrunn, verdisyn og forståelsesrammer. Ofte skjer disse møtene i intime og uforutsigbare situasjoner som krever kunnskaper om, og evne til kommunikasjon og samhandling.

Sentrale temaer:

- Kvinner, helse, sykdom i et kjønns, historisk og kulturelt perspektiv
- Kvinnekroppens anatomi og fysiologi relatert til svangerskap, fødsel og barseltid
- Seksualitet
- Prevensjonsmidler, metoder og veiledning
- Infertilitet og assistert befruktning
- Reproduktiv helse
- Familiedannelse
- Klimakteriet
- Omskjæring av kvinner
- Gynekologiske lidelser, inkludert aborter – spontan og provosert
- Seksuelt overførbare sykdommer
- Mikrobiologi

Studiebelasting: 20 studiepoeng

5.3 Hovedemne 3: Normalt svangerskap, fødsel og barseltid

Hovedemnet fokuserer på det normale ved svangerskap, fødsel, barseltid og familiedannelse. Hensikten med emnet er at studenten skal tilegne seg ulike kunnskaper og ferdigheter innenfor bl.a. obstetrikk og psykologi som et grunnlag for utvikling av egen jordmorfaglig kompetanse. Studenten skal bli bevisst klinisk praksis som en viktig arena for kunnskaps- og fagutvikling.
Studenten skal utvikle handlingsberedskap i fødselshjelp slik at hun/han gradvis kan stå i uforutsigbare situasjoner i balansen mellom det normale og det kompliserte.

Sentrale temaer:

- Svangerskapsomsorg
- Primærhelsetjenestens rolle
- Faglige krav til fødeinstitusjoner
- Embryologi
- Serologi
- Fysiologiske forandringer
- Psykologiske forandringer gjennom svangerskap, fødsel og barseltid
- Fødselsprosessen
- Overvåking av den normale fødsel
- Forebygging av rifter
- Differensiert fødselsomsorg
- Smertelindring - alternative metoder
- Barseltiden, amming
- Det nyfødte barnet

Studiebelastning: 35 studiepoeng

5.4 Hovedemne 4: Kompliserte forhold i forbindelse med svangerskap, fødsel og barseltid

Hovedemnet skal gi studenten et grunnlag for å kunne videreutvikle sin jordmorfaglige kompetanse i tilknytning til problematiske og kompliserte forhold ved svangerskap, fødsel, barseltid og familiedannelse. Hovedemnet inneholder både medisinskfaglige og samfunnsfaglige temaer som beskriver avvik fra det forventede normale forløp av svangerskap, fødsel og barseltid.

Hensikten med emnet er at studenten skal ha handlingsberedskap til å identifisere avvik, vurdere og iverksette riktige tiltak til riktig tid.

Sentrale tema:

- Medisinske sykdommer hos mor
- Svangerskapskomplikasjoner
- Fostermedisin/ultralyd
- Genetikk/bioteknologi
- Smertelindring: anestesi/analgesi
- Generell og aktuell farmakologi
- Fødselovervåking – CTG, STAN
- Fødselskomplikasjoner
- Stress, krise og mestring
- Sorgreaksjoner og sorgarbeid
- Flerlingesvangerskap/fødsel
- Sectio
- Dødfødsel
- Psykiske lidelser
- Senabort
- Rusproblematikk og andre psykososiale problemstillinger

- Nyfødtmedisin
- Hjerte-/lungeredning: basal og avansert til spedbarn, barn og voksne

Studiebelastning: 34 studiepoeng

5.0 Hovedemne 5: Fordypning i jordmorfaget

Hovedemnet skal studenten fordype seg i et fagområde eller emne relevant til jordmorfaget. Hensikten er at studenten skal tilegne seg kunnskaper og innsikt i et avgrenset fagområde som studenten har valgt selv. Hovedemnet skal danne grunnlaget for problemstillingen i fordypningsoppgaven.

Studiebelastning: 25 studiepoeng,

6 Studieform og læringsaktivitet

Valg av pedagogisk metode er avgjørende for at studenten kan tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og utvikle holdninger som sikrer handlingskompetanse som jordmor. Dette innebærer at høgskolen skal:

- gjennom undervisnings- og læringsmåter fremme studentenes egenaktivitet, medbestemmelse og ansvar for egen læringsprosess
- legge til rette for at studentene tar selvstendig ansvar innenfor helsefremmende, forebyggende og behandlende virksomhet og utvikler nødvendige kvalifikasjoner for å utøve jordmorfaglige oppgaver etisk forsvarlig
- legge til rette for at studentene utvikler en vitenskapelig arbeidsmåte på et nivå som gir grunnlag for å videreutvikle jordmorkunnskapen gjennom forskning og fagutvikling
- være ansvarlig for samordningen av teori- og praksisstudier i utdanningen
- gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning og erfaringskunnskap

Alle hovedemnene vil inneholde studieformer som problembasert læring, forelesninger, laboratorieøvelser og praksisstudier. Studentene skal levere arbeidskrav, individuelt eller i gruppe, innenfor alle hovedemnene

6.1 Problembasert læring

Undervisningsformen vil bygge på problembasert læring (PBL). Studentaktiv læring er sentral i denne modellen.

Problembasert læring er en pedagogisk metode og arbeidsform som legger til rette for individuell læring og læring i samarbeid med andre.

En god integrering av teoretiske og praktiske kunnskaper er vesentlig for å nå utdanningens mål. PBL er en arbeidsform som kan gi en god kobling mellom teoretisk kunnskap og praktisk yrkeskunnskap. Når PBL anvendes som metode, vil studentene deles inn i faste basisgrupper. Basisgruppene skal utarbeide en gruppekontrakt hvor gruppemedlemmene sammen skisserer en strategi for samarbeidet i gruppen. I PBL vektlegges det at studenten styrer sin egen læreprosess mot økt forståelse og kunnskap.

Skal jordmorstudentene lære å arbeide med, analysere og løse problemer i klinisk jordmor-virksomhet, bør samme type arbeid og problemer inngå i studiesituasjonen. PBL legger derfor vekt på integrering av ulike fag og kunnskapsområder. Ulike fag inngår som delemner under hvert hovedemne i fagplanen. Dette skal bidra til at studenten forstår kliniske problemstillinger og ser sammenhengen mellom dem og hvordan man skal handle i bestemte situasjoner.

6.2 Forelesninger

Forelesninger innenfor PBL som studiemodell, har til hensikt å introdusere et emne eller delemne, presentere emneområder, fagområder og aktuell forskning, vekke interesse og sammenfatte et emne eller delemne.

6.3 Ferdighetstrening/laboratorieøvelser

Ferdighetstrening/laboratorieøvelser gjennomføres i høgskolens eller praksisstedets øvingslaboratorium. Områder og mål for laboratorieøvelser ses i sammenheng med læring av den totale jordmorfaglige kompetansen som er beskrevet i denne fagplanen.

4.0 Mappe som læringsform

Mappe som læringsform er en systematisk samling arbeider som til sammen gir et bilde av en students utvikling og læring innenfor deler eller hele utdanningen. Hensikten med bruk av mappe er å bedre studentenes læringsatferd og å gi varierte former for tilbakemeldinger. PBL-gruppen kan utgjøre basis i dette arbeidet.

En mappe kan inneholde ulike studiekrav for eksempel besvarelser av studieoppgaver, egne og andres vurderinger av studentens teoretiske og praktiske arbeider/ferdigheter. Studenten kan justere og arbeide videre med innholdet i mappen etter tilbakemeldinger fra høgskolelektor/veileder og medstudenter.

Arbeidskravene som legges i studentens læringsmappe vil bli gjenstand for vurdering gjennom vurderingsordninger som er i tråd med mappe som læringsform.

6.5 IKT–støttet læringsaktivitet

Studentene vil få tilbud om opplæring i og bruk av datatjenester som informasjonshenting og søk på databaser. Elektronisk læringsplattform vil bli brukt som verktøy for nettbasert læring og informasjonsformidling.

6.0 Praksisstudier

Studenten skal i praksisstudiene videreutvikle sitt kliniske erfaringsgrunnlag og sin evne til å observere, vurdere og iverksette relevante handlinger gjennom kommunikasjon og samhandling med kvinnen, hennes familie og det øvrige helseteamet.

Veiledede praksisstudier innebærer at Høgskolen, i samarbeid med praksisfeltet skal legge til rette gode læresituasjoner, og at studentansvarlig jordmor har ansvar for å veilede i forhold til praksisfeltets spesialiteter og egenart. Hensikten med veiledede praksisstudier er at jordmorstudenten skal oppnå handlingskompetanse for å kunne møte kvinnen og samfunnets behov for jordmortjeneste. Dette forutsetter at praksisstudiene er planlagt og målrettet og at yrkesutøvelsen ved praksisstedet er relevant for jordmorfunksjonen.

6.6.1 Praksisstudienes innhold og organisering

Praksisstudier og laboratorieøvelser utgjør til sammen 60 studiepoeng. Praksisstudiene knyttes til alle hovedemner. Rammeplanen legger føringer på praksisstudienes innhold og organisering (Vedlegg 2, s.8). Det kliniske feltets egenart vil være avgjørende for hvordan hovedemnene vektlegges. Praksisstudiene er obligatoriske og vurderes til bestått eller ikke bestått.

Ved hvert studiested tilstrebes det at jordmorstudentene gis mulighet til et "læringsfelleskap". Hver student/studentgruppe har en eller flere studentansvarlig jordmor/jordmødre. Studentansvarlig jordmor og høgskolens faglige ansatte har ansvar for å legge til rette for en utfordrende læringsprosess i et trygt miljø.

Studentene skal ha jevnlig veiledning, oppfølging og vurdering. Studentene skal ha praksis i ulike deler av helsetjenesten hvor jordmorvirksomhet foregår, både i primær- og spesialisthelsetjenesten. Praksisstudiene organiseres slik at studentene får kontinuitet i omsorgen for kvinner gjennom svangerskap, fødsel og barseltid. Praksisstudiene vil både omfatte veiledet praksis og observasjonspraksis.

Praksisstudiet skal inneholde rådgivning, veiledning, tilsyn og pleie overfor kvinnen i graviditet, fødsel og barseltid både ved normale og kompliserte forhold. Studenten skal selv ta imot tilstrekkelig antall barn ved normale fødsler (Vedlegg 2, s.8). Videre skal studenten aktivt delta i arbeidet under setefødsler. Studenten skal delta i observasjon og pleie av nyfødte, både friske og barn som trenger særlig pleie. Praksis skal også inneholde pleie av kvinner med gynekologiske og obstetriske sykdommer. I praksis skal studenten få trening i nødvendige prosedyrer og undersøkelser tilknyttet obstetrikken. I praksis skal studenten følge helseinstitusjonens retningslinjer for nødvendig dokumentasjon.

Praksisstudiene vil bli organisert på følgende måte:

- Observasjonspraksis: ca. 1 uke
- Laboratorieøvelser, forberedelser og refleksjon over praksis: ca. 2 uker
- Jordmortjeneste i kommunen: ca. 4 uker
- Jordmortjeneste i spesialisthelsetjenesten: ca 30 uker
- Valgfri praksis: ca. 3 uker

<u>Veiledet praksis:</u>
Følgende praktiske studier i utdanningen er veiledet:
Jordmortjeneste i kommunen
Jordmortjeneste i observasjons-, føde- og barselavdeling inkl. poliklinikk.

<u>Observasjonspraksis:</u>
Med observasjonspraksis menes praksisstudier av kortere varighet og som vanligvis ikke er gjenstand for vurdering. De kan eksempelvis tilrettelegges som prosjektarbeider, observasjons- og punktpraksis og demonstrasjoner.

Følgende praktiske studier er observasjonspraksis:

Ultralydlabratorium
Gynekologisk avdeling
Neonatalavdeling

Valgfri praksis:
Med valgfri praksis menes praksisstudier i et fagfelt som studenten selv velger å fordype seg i. Praksisen skal være relevant i forhold til studiets mål. Valgfri praksis kan ses i sammenheng med fordypningsoppgaven.

7 Vurderingsordninger

Vurderingsordningene er utarbeidet for å gi student og høgskolen fortløpende informasjon om studentens faglige og personlige utvikling, studieforløp og framgang, samt utdanningens kvalitet. Hensikten med vurderingsordningene er å sikre brukere, pårørende og offentlighet at studenten har tilegnet seg de kunnskaper og ferdigheter som fagplanen forutsetter.

Vurderingsordningene er utarbeidet med utgangspunkt i

- Rammeplan og forskrift for jordmorutdanning, Utdannings- og forskningsdepartementet 16. februar 2004
- Gjeldende "Lov om universiteter og høgskoler" 4. januar 2005
- Gjeldende "Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag" 1. august 2005

Valgte vurderingsformer bygger på mål, innhold og arbeidsformer i både teori- og praksisstudier.

7.1 Studiekrav

7.1.1 Undervisning med nærværsplikt

- All deltakelse i basisgrupper i utdanningen
- All deltakelse i basisgruppen og evt. storgruppe hvor faglærer/veileder er til stede
- All undervisning hvor flere videreutdanninger samarbeider
- All timeplanfestet ferdighetstrening/laboratorieøvelser
- Alle praktiske studier i utdanningen

Se for øvrig "Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag og Avdeling for sykepleie" i studenthåndbok for Avdeling for sykepleie vedr. nærværsplikt og fravær.

Nærværsplikt i praksisstudier i overensstemmelse av det til enhver tid gjellende "Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag og Avdeling for sykepleie".

En praksisuke tilsvarer 40 timer studieinnsats, hvorav tilstedeværelse på praksisstudiestedet skal minst utgjøre 30 timer.

7.1.2 Arbeidskrav

Gjennom studiet blir det gjort fortløpende prosessvurdering knyttet til PBL-arbeid og arbeidskrav. I hvert hovedemne skal studenten/studentgruppa gjennomføre obligatoriske arbeidskrav i tillegg til fastsatte eksamener. Antall og omfang av obligatoriske arbeidskrav varierer fra hovedemne til hovedemne. Arbeidskravene vil være relatert til sentrale temaer innenfor alle hovedemnene. Arbeidskravene legges i studentens/studentgruppas mappe.
Tidspunkt: Gjennom hele studiet.
Tilbakemeldingsform: Skriftlig og eller muntlig, individuelt eller i gruppe ut fra gitte kriterier.

7.1.3 Forprøver

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, § 2 kan forprøver være: ”obligatoriske arbeidskrav, eller andre krav som skal være gjennomført og godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen”. Forprøver vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Studiet har følgende forprøver:

- **Forprøve i basal hjertelungeredning for nyfødte/barn og voksne**
  Forprøven er både praktisk og skriftlig og skal dokumentere kunnskap og ferdigheter som studenten har tilegnet seg og som kreves for å gi studenten adgang til kliniske studier. Både den skriftlige og praktiske delen må være bestått.
  Tidspunkt: Forprøven avlegges i første semester og må være bestått før oppstart av første praksisperiode.
  Vurderingsuttrykk: Godkjent/ikke godkjent

- **Skriftlig forprøve i legemiddelregning**
  Forprøven innebærer at studenten skal dokumentere individuelle kunnskaper og ferdigheter i legemiddelregning. Forprøven må være feilfri for å vurderes som bestått.
  Tidspunkt: Forprøven avlegges i første semester før oppstart av første praksisperiode.
  Vurderingsuttrykk: Godkjent/ikke godkjent

- **Jordmorintervensjoner**
  Forprøve i praktiske ferdigheter i laboratoriet, normale forløsninger.
  Tidspunkt: 1. studieår.
  Vurderingsuttrykk: Godkjent/ikke godkjent

- **Jordmorintervensjoner**
  Forprøve i praktiske ferdigheter i laboratoriet, kompliserte forløsninger.
  Tidspunkt: 2. studieår.
  Vurderingsuttrykk: Godkjent/ikke godkjent

2.0 Eksamen

Eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag er regulert gjennom Eksamensforskriften, vedtatt av Høgskolestyret 22.06.2005. Eksamen er en vurdering av studentens kunnskaper eller ferdigheter i et emne, i samsvar med vurderingsordninger fastlagt i fagbeskrivelse, og som inngår i sluttvurderingen av et emne eller som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemålet eller karakterutskriften.

Jordmorutdanningen har følgende eksamener:

- **Individuell skriftlig hjemmeeksamen over 4 dager 15 studiepoeng**
  Innhold: *Eksamen i jordmorfag hentet fra hovedemne 1og 2*
  Eksamen gjennomføres som en individuell hjemmeeksamen over 4 dager. Aktuelle mål fra teoretiske og/eller praktiske studier som vil bli lagt til grunn for eksamen, bekjentgjøres for studenten 6 uker før eksamen starter. Utdanningen vil trekke ut 2-4 arbeidskrav fra studentens læringsmappe som danner grunnlag for eksamen. De uttrukne arbeidskravene og oppgaveteksten for eksamen, bekjentgjøres på eksamens første dag. Oppgaveteksten vil beskrive hva studenten skal arbeide med i forhold til gitte mål og arbeidskrav.

  Forutsetninger for å framstille seg til eksamen: Krav til studiedeltakelse er oppfylt og obligatoriske arbeidskrav er godkjent. Praksis er bestått.

  Tidspunkt: Slutten av 2. semester i 1. studieår.

  Vurderingsuttrykk: Det benyttes karakterskala fra A-F.

- **Individuell skriftlig hjemmeeksamen over 4 dager 25 studiepoeng**
  Innhold: *Eksamen i jordmorfag hentet fra hovedemne 3 og 4*
  Eksamen gjennomføres som en individuell hjemmeeksamen over 4 dager. Aktuelle mål fra teoretiske og/eller praktiske studier som vil bli lagt til grunn for eksamen, bekjentgjøres for studenten 6 uker før eksamen starter. Utdanningen trekker ut 2 arbeidskrav og jordmorstudenten velger 2 andre arbeidskrav som legges i studentens presentasjonsmappe og danner grunnlag for eksamen. Utdanningens uttrukne arbeidskrav og oppgaveteksten for eksamen bekjentgjøres på eksamens første dag. Oppgaveteksten vil beskrive hva studenten skal arbeide med i forhold til gitte mål og arbeidskrav.

  Forutsetninger for å framstille seg til eksamen: Krav til studiedeltakelse er oppfylt og obligatoriske arbeidskrav er godkjent. Praksis er bestått.

  Tidspunkt: Slutten av 3. semester i 2. studieår.

  Vuderingsuttrykk: Det benyttes karakterskala fra A-F.

- **Fordypningsoppgave 20 studiepoeng**
  Innhold: Studenten skal i løpet av studietiden utarbeide en fordypningsoppgave med muntlig etterprøving i et faglig relevant tema. Fordypningsoppgaven kan skrives individuelt eller i gruppe bestående av inntil 3 studenter med påfølgende individuell høring og skal ha et omfang på 10000 til 12000 ord. Valg av tema skal godkjennes, og det gis veiledning inntil 4 timer i forbindelse med oppgaven. Fordypningsoppgaven har en studieinnsats på 20 studiepoeng. Det vil bli utarbeidet egne retningslinjer for fordypningsoppgaven.

  Forutsetninger for å framstille seg til eksamen: Krav til studiedeltakelse er oppfylt og obligatoriske arbeidskrav er godkjent. Praksis er bestått.

Tidspunkt: Slutten av 4. semester.

Vurderingsuttrykk: Skriftlig besvarelse må være vurdert til E eller bedre for at studenten skal kunne framstille seg til individuell muntlig etterprøving. Fordypningsoppgaven med muntlig etterprøving vil bli vurdert med graderte bokstavkarakterer fra A-F.

7.3 Vurdering i praksisstudier 60 studiepoeng

Praksisstudiene utgjør 50 % av studiet, dvs. 60 studiepoeng og deles inn i praksisperioder. Hver praksisperiode skal være bestått.

Forutsetninger for å vurderes i praksisstudiene: Kravene til studiedeltakelse er oppfylt.

Innhold: Målene for praksisstudier, studentenes egne læringsmål og kriterier for bestått/ikke bestått praksis.

Tidspunkt: Ved slutten av hver praksisperiode gjennom hele studiet.

Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

8 Litteratur/kilder

Forslag til anbefalt litteratur/kilder er spesifisert i vedlegg til fagplanen.